

یادداشت
هادی اسماعیلی

تحلیل تصاعدی فشار به دشمن در میدان نفت

بازار جهانی نفت با مدیریت هوشمندانه تنگه هرمز از سوی کشورمان در پاسخ به جنایت رژیم تروریستی آمریکا، در وضعیتی قرار گرفته است که طبعاً فقط با شاخص‌های کلاسیک اقتصاد انرژی قابل تحلیل نیست و مجموعه‌ای از اقدامات، نفت را از یک کالای صرفاً اقتصادی به یک مؤلفه تعیین‌کننده در معادلات قدرت جهانی تبدیل کرده است. در این میان، خلیج همیشه‌فارس ما یکی از حساس‌ترین نقاط اثرگذار بر جریان انرژی جهان تبدیل شده‌است و تعبیر وضعیت امنیتی آن، به سرعت در قیمت‌ها، انتظارات بازار و رفتار ذخایر جهانی منعکس شده و این دقیقاً همان جایی است که دشمن تروریستی ما انتظار نداشت چنان سیلی بخورد که نتواند بلند شود.

جمهوری اسلامی ایران در چارچوب منطق امنیت ملی و در واکنش به فشارهای طولانی‌مدت و جنگ‌افروزی و جنایت‌های متعدد تروریستی رژیم امریکا و نیروی نیابتی‌اش در منطقه ما (یعنی رژیم منحوس و موقت صهیونیستی)، رویکردی مبتنی بر بازاندزگی فعال را دنبال می‌کند و به‌جای پذیرش نظم تحمیلی، برافزایش هزینه‌های دشمن و ایجاد توازن در محیط پیرامونی استوار است و در نتیجه، جریان انرژی در منطقه به‌بخشی از معادلات امنیتی تبدیل شده و فشار خارجی، واکنش متقابل در سطح ژئوپلیتیک به همراه داشته‌است.

در سوی دیگر، رژیم خون‌آشام امریکا طی دهه‌های گذشته با تکیه بر ابزارهای نظامی، تحریمی و انتلاف‌سازی، نقش محوری در شکل‌دهی به نظم امنیتی منطقه ایفا کرده‌است و این سیاست‌ها در بسیاری از مقاطع با هدف کنترل و مدیریت جریان انرژی دنبال شده‌اند، اما پیامد عملی آنها افزایش سطح نااطمینانی در بازار جهانی نفت بوده‌است. در واقع، بازار انرژی در اثر تداوم این رویکردها با چرخه‌ای از شوک‌های متوالی مواجه شده که پیش‌بینی‌پذیری آن را کاهش داده است.

در این چارچوب، افزایش قیمت نفت را نمی‌توان صرف‌نتیجه کاهش

عرضه یا افزایش تقاضا دانست. بنابراین آنچه اهمیت بیشتری دارد،

انباشت ریسک‌های ژئوپلیتیکی در ساختار بازار است و قاعدتاً هر چه سطح

درگیری‌ها در مناطق تولیدکننده انرژی افزایش یابد، حساسیت بازار نسبت

به اخبار و تحولات نیز بیشتر می‌شود و قیمت‌ها واکنش‌های شدیدتری

نشان می‌دهند. بنابراین، نفت در شرایط کنونی بیش از آنکه تابع منطق

تولید باشد، تابع ادراک ریسک در میان بازیگران جهانی است. البته سرکرده

رژیم تروریستی امریکا، ترامپ، بارها تلاش کرده‌است با اخبار دروغ وضع

روانی بازار نفت را کنترل کند، اما بازار به پس‌پاوه گویی‌ها عادت کرده و

متوجه شده که هدف از چنین اطلاعاتی چیست.

■ **ذخایر انرژی و مدیریت محدود بحران**

یکی از متغیرهای مهم در تحلیل وضعیت کنونی بازار نفت، سطح ذخایر استراتژی بازار را تجاری و در اقتصادهای بزرگ مصرف‌کننده است. گزارش‌های منتشرشده در ماه‌های اخیر از کاهش قابل توجه ذخایر جهانی نفت حکایت دارد. به‌اذن رسانه امریکایی فایننشال تایمز، «ذخایر جهانی از آغاز جنگ تاکنون نزدیک به ۳۸۰ میلیون بشکه کاهش یافته‌اند.» رژیم تروریستی امریکا و برخی کشورهای غربی نیز در این باره به پس‌پاوه گویی‌ها عادت کرده و استراتژیک خود را وارد بازار کرده‌اند تا از جهش شدید قیمت جلوگیری کنند. این اقدام در کوتاه‌مدت نقش تعدیل‌کننده داشته و از شکل‌گیری شوک‌های قیمتی بزرگ‌تر جلوگیری کرده است، اما در بلندمدت سطح انتعاف‌پذیری این کشورها در مواجهه با بحران‌های آینده کاهش خواهد داد. به عبارت دیگر، ظرفیت مداخله اضطراری در بازار انرژی محدودتر از گذشته شده و این مسئله خود به یک متغیر روانی در بازار تبدیل شده و این دقیقاً همان جایی است که گفته می‌شود گذر زمان به نفع ایران است و هر چه جلوتر برویم، فشار به دشمن خون‌آشام ما به صورت تصاعدی در میدان نفت افزایش می‌یابد.

در همین زمان، اقتصادهای آسیایی نیز رویکردهای متفاوتی در پیش گرفته‌اند. چین با ترکیبی از مدیریت واردات، استفاده از منابع جایگزین

انرژی و بهره‌گیری محدود از ذخایر استراتژیک تلاش کرده است اثرات نوسانات بازار را کنترل کند. این سیاست نشان می‌دهد که الگوی مدیریت بحران انرژی در جهان در حال چندقطبی شدن است و دیگر نمی‌توان از یک مدل واحد برای همه کشورها سخن گفت.

■ **باز تعریف قدرت انرژی در نظم نوین**

از سوی دیگر، بازار نفت در وضعیت کنونی در مرحله‌ای از گذار ساختاری قرار دارد. در این مرحله، انرژی فقط یک کالانیتست، بلکه یک ابزار راهبردی در رقابت قدرت‌های بزرگ محسوب می‌شود و همین تغییر ماهیت باعث شده‌است که مرز میان اقتصاد و سیاست در حوزه انرژی به‌شدت کمرنگ شود. پاسخ قاطع و شیطمانانه کشورمان به توهمات رژیم تروریستی امریکا که در ابتدای آغاز جنگ تحمیلی سوم مدعی بود درباره نفت ایران فلان برنام‌ه دارد، در همین زمینه قابل تحلیل است، ولی سیاسی‌سخت ایرانی‌ها ثابت کرد مسیر اشتباهی آمده است.

در چنین فضای، افزایش قیمت نفت بیش از آنکه صرفاً نتیجه کمبود عرضه باشد، بازتابی از افزایش عدم اطمینان در سطح بین‌المللی است و تنش در مسیرهای حمل‌ونقل انرژی، تغییر در سیاست‌های تولیدکنندگان بزرگ یا استفاده از ابزارهای تحریمی، به سرعت در قیمت‌ها منعکس می‌شود و این وضعیت نشان می‌دهد که بازار نفت وارد مرحله‌ای شده است که در آن ریسک سیاسی به یکی از مؤلفه‌های اصلی قیمت‌گذاری تبدیل شده است.

در سطح کلان، این روند بیابانگر بازار انرژی تدریجی موازنه قدرت در نظام بین‌الملل است. کشورها در حال بازتعریف نقش خود در زنجیره تأمین انرژی هستند و تلاش می‌کنند وابستگی خود را به مسیرهای پرریسک کاهش دهند. این روند در بلندمدت می‌تواند به تغییر الگوهای تجارت انرژی و شکل‌گیری مسیرهای جدید منجر شود، اما در کوتاه‌مدت باعث افزایش نوسان و بی‌ثباتی خواهد شد.

در جمع‌بندی این وضعیت می‌توان گفت بازار نفت در دوره کنونی در نقطه حساسی از تحول قرار گرفته‌است. افزایش نقش عوامل ژئوپلیتیکی، کاهش ظرفیت‌های ذخیره‌سازی اضطراری و تغییر در رفتار مصرف‌کنندگان بزرگ، همگی نشان‌دهنده ورود به مرحله‌ای جدید در اقتصاد انرژی جهانی هستند.

در این مرحله، ثبات گذشته جای خود را به یک وضعیت پویا و متغیر داده است که در آن تصمیم‌های سیاسی و امنیتی نقش تعیین‌کننده‌تری نسبت

به گذشته ایفا می‌کنند و آنچه این میدان را ترسیم کرد، حضور مردم در کنار میدان بود.

بر خلاف برخی نگرانی‌ها از سر نوشت بورس بعد از بازگشایی، روز گذشته بازار به فروشدگان عجول ر کب زد و به صورت شگفت‌انگیزی مثبت شد. برخی از نمادها صف خرید میلیاردی داشتند و به این ترتیب ابهامات اهالی بازار سررمایه از بازگشایی بعد از توقف ناگزیز برطرف شد. ■ ■ ■

از ۹ اسفند ۱۴۰۴ هم‌زمان با آغاز جنگ تحمیلی دشمن امریکایی‌صهیونی علیه ایران، خرید و فروش سهام در بازار سرمایه متوقف شد و از روز سه‌شنبه ۲۹ دیبهشت بازار سهام بازگشایی شد. بر اساس روال معمول غلبه هیجانات بر بازار سرمایه، بسیاری از کارشناسان پیش‌بینی می‌کردند که این بازگشایی با صف فروش همراه باشد. از این رو سیاست‌گذار نیز با اعمال برخی سیاست‌ها از قبیل دامنه نوسان و طرح بیمه سهام درصدد برآمد تا ضربه‌گیر این هیجانات بعد از تعطیلات اجباری باشد. تعطیلات ناشی از تحمیل جنگ، روال معمول بورس بسیاری از کشورها برای مدیریت بازار سرمایه است، اما تاکید کارشناسان در کنار این سیاست، نقدشوندگی بازار نیز بود. اکنون با بازگشایی بازار انتظار می‌رود تا با سیگنال‌های امیدوارکننده در روز بازگشایی، فصل جدیدی از پویایی در معاملات سهام آغاز شود. داده‌های معاملاتی روز گذشته، نشان‌دهنده چرخش جریان نقدینگی و بازگشت اعتماد به بدنه بازار است؛ جایی که شاهد خروج سنگین نقدینگی از صندوق‌های درآمد ثابت و حرکت آن به سمت دارایی‌های مولد بوده‌ام.

■ **شگفتی بورس برای فروشندگان عجول!**

دربرز و در ساعت اول معاملات شاهد تغییر ملموس در وزن‌کنشی میان تقاضا و عرضه بودیم. با وجود آنکه بازار در حال حضم شرایط پس‌ا بحران است، اما اعداد و ارقام نوبدبخش بهبود هستند. بر این اساس ارزش معاملات خرد تا لحظه ثبت این گزارش ۶هزار و ۹۶۴ میلیارد تومان بود که نشان از بازگشت خریداران بسه میدان دارد. همچنین در معاملات دبروز شاهد توازن صف‌ها بودیم؛ بر این اساس ۱۷۲ نماد در صف خرید به ارزش ۵هزار و ۵۸۰ میلیارد تومان ثبت شد و در مقابل ۱۴۴ نماد در صف فروش که نشان می‌دهد قدرت خریداران در حال پیشی گرفتن است. بکنه مازر اهمیت، روند نزولی صف‌های فروش است که از محدوده ۱۰ همت به شدت کاهش یافته و در مقابل، صفوف خرید شاهدافزایش بوده‌اند. گزارش‌ها حاکی از ایسن است در معاملات روز سه‌شنبه، هزار و ۸۲۰ میلیارد تومان نقدینگی وارد و بیش از ۳میلیارد صندوق‌های درآمد ثابت خارج شد که همین تا مهایل گذشتگان به ورود مجدد به چرخه معاملات است.

گزارش ۲ حسام‌مظیری

یکی از رویکردهای غلط حوزه مالیات‌ستانی در بخش مشاغل، جدا کردن مؤدیان کوچک از بزرگ تحت عنوان هوشمندسازی در بافت مالیات ذیل تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات‌های مستقیم بود که سبب شده است پرونده مؤدیان بزرگ با امکان فرسار مالیاتی زیاد، مستقیماً به دست ممیزان برسد و به این ترتیب، احتمال وقوع بسترهای تبانی در قرار از مالیات‌در این مدل بیش‌تر می‌شود، زیرا مؤدیان کوچک به صورت سیستمی و به شکل حداکثری مالیات خود را با در نظر گرفتن تمامی ورودی‌های حساب پرداخت خواهند کرد. ■ ■ ■

یکی از ارکان اصلی و کلیدی در حوزه مالیات‌ستانی، تقویت راه‌های جلوگیری از دور زدن قانون است.

در این میان، کسانی که باید بیش از همه، در حوزه مالیات‌ستانی به سمت هوشمندسازی بروند، مؤدیان بزرگ هستند که بیشترین میزان مالیات پرداختی و همچنین امکان فرار مالیاتی در نظام مالیاتی ممیزمحور فسادر نیز افزایش می‌دهد.

در همین راستا، مجلس برای هوشمندسازی نظام مالیاتی، گام‌های ویژه و مهمی در قوانین مختلف بالادستی انجام داده است، ولی در حوزه‌اجرا به‌خصوص در بخش مالیات مشاغل بسیار ضعیف عمل شده و عملاً دولت به سمت هوشمندسازی مؤدیان کوچک رفته است و ممیزمحوری امکان‌کام در بخش مؤدیان بزرگ برقرار است. با توجه به اینکه مالیات‌ستانی سیستمی از این مؤدیان بزرگ انجام نمی‌شود، اولاً در فرآیندی کاملاً کوچک و متوسط بخش مشاغل باشیم و این وضعیت می‌رودند و همین طری شدن زمان (حداقل یکی سال)

گزارش ۳ زینب زهرن

تقویت اقتصاد محلی در مناطق روستایی و عشایری یکی از محورهای اصلی سیاست‌گذاری در بخش کشاورزی است و در همین چارچوب، طرح ساماندهی صندوق‌های خرد زنان روستایی و عشایری با هدف افزایش توان مالی، بهبود مدیریت منابع و توسعه فعالیت‌های تولیدی در این مناطق در دستور کار قرار گرفته است. بر اساس برنامه‌ریزی انجام‌شده، حدود ۴ هزار و ۵۰۰صندوق فعال در کشور مورد بررسی، رتبه‌بندی و ساماندهی قرار خواهند گرفت. همچنین ارتقای مهارت تسهیلمگران و توسعه آموزش‌های تخصصی در حوزه مدیریت کسب‌وکار از دیگر محورهای این طرح به ششمار می‌رود. ■ ■ ■

توسعه نظام مالی خرد در مناطق روستایی و عشایری همواره به عنوان یکی از ابزارهای مهم توانمندسازی

اقتصاد

سرویس اقتصادی ۶۰۰۸۸۵۳۳

بازار سرمایه باوجود تعطیلی طولانی با صف خرید میلیاردی بازگشایی شد

سیگنال‌های مثبت بازار سرمایه همزمان با بازگشایی بورس

■ **حضور پررنگ تر نهادهای نظارتی؛ نقطه امید در بازار سرمایه**

بازگشایی نمادها با مدیریت هوشمندانه سازمان بورس همراه بوده است. ۳۴۰۰ نماد از ۷۹۳ نماد که پیش‌تر متوقف بودند، دبروز به چرخه معاملات بازگشتند. رویکرد سازمان بورس برای حفظ سیانث از حقوق مؤدیان، نشان می‌دهد قدرت خریداران در حال پیشی گرفتن است. بکنه مازر اهمیت، روند نزولی صف‌های فروش است که از محدوده ۱۰ همت به شدت کاهش یافته و در مقابل، صفوف خرید شاهدافزایش بوده‌اند. گزارش‌ها حاکی از ایسن است در معاملات روز سه‌شنبه، هزار و ۸۲۰ میلیارد تومان نقدینگی وارد و بیش از ۳میلیارد صندوق‌های درآمد ثابت خارج شد که همین تا مهایل گذشتگان به ورود مجدد به چرخه معاملات است.

انحراف در مسیر مالیات‌ستانی و نقش پررنگ ممیزان

یابینی برای آنها دارد، در مسیر اسال اظهارنامه خودنیز با انواع و اقسام اقدامات، علاوه بر طولانی کردن فرآیند پرداخت مالیات، امکان چانه‌زنی حداکثری با ممیزان مالیاتی را دارد.نوبه به این ترتیب، علاوه بر ایجاد امکان فرار مالیاتی و کاهش ارزش مالیات پرداختی در طول زمان، کمترین کارآمدی در مالیات‌ستانی و بیشترین انحراف را در فرآیند اخذ مالیات مشاغل شاهد هستیم.

■ **سیاست‌های غلط مالیاتی در هوشمندسازی مالیات مشاغل**

محمدهلی محمودی‌نسب، کارشناس اقتصادی، در گفت‌وگو با «جوان» در رابطه با اثرگذاری منفی هوشمندسازی نظام مالیاتی در بخش مشاغل گفت: «رویکرد فعلی هوشمندسازی مالیاتی متأسفانه در بخش مشاغل نتیجه عکس داده است. کسانی که باید مالیات بیشتری بپردازند، در نظام ممیزمحور باقی ماندند و کسانی که کمترین میزان مالیاتی را دارند، ذیل سازوکار تبصره ماده ۱۰۰ آمده‌اند. آمارهای هم که سازمان امور مالیاتی در این زمینه منتشر می‌کند که فلان قدر از مؤدیان مالیاتی هیچ مالیاتی پرداخت نکردند، به این دلیل است که بعد از سال ۱۴۰۱، همه کسانی که پوز دارند (حتی کسی که جزو زنان سرپرست خانواده و با مشاغل خانگی است) که مالیاتی گرفته است و به این ترتیب با افزوده شدن حجم بالایی از مؤدیان، عملاً وقتی این ممیزان در سازوکار هوشمند مالیاتی محاسبه می‌شوند و درآمد بسیار اندکی نیز دارند، مالیاتشان صفر می‌شود، ولی این انحراف در آمار اعلام نمی‌شود. سازمان به دنبال ایجاد یک ذهنیت مثبت از یک اقدام غلط، به اشتباه این آمار انحرافی را بیابانگر علائله بودن این روش اعلام می‌کنند.»

نظام مالی خرد زنان روستایی باز آرای می‌شود

بر نامه جدید توسعه فعالیت‌های اقتصادی زنان روستایی و عشایری با هدف ارتقای مهارت، رتبه‌بندی صندوق‌های خرد و تقویت کسب‌وکارهای محلی در دستور کار بخش کشاورزی قرار گرفت

است و می‌تواند بر امنیت غذایی اثرگذار باشد. طرح‌های اجرارشده در این حوزه شامل فعالیت‌هایی مانند پرورش مرغ بومی، نوغانداری، تولید محصولات باغیچه‌ای و صنایع غذایی خانگی بوده است. این فعالیت‌ها ضمن ایجاد درآمد برای خانوارهای روستایی، بخشی از نیاز بازار داخلی را نیز تأمین می‌کنند. در چارچوب برنامه‌های توسعه‌ای، افزایش بهره‌وری این فعالیت‌ها هدف‌گذاری شده است و استفاده از دسترس‌ی به بازار از جمله اقدامات در این مسیر خواهد بود. همچنین اتصال بهتر ایسن صندوق‌ها به بازارهای محلی و منطقه‌ای می‌تواند نقش مهمی در پایداری اقتصادی آنها داشته باشد. در حال حاضر بخش قابل توجهی از تولیدات خرد با محدودیت در فروش و توزیع مواجه است که برنامه‌های جدید به دنبال رفع این چالش هستند.

مالی، بر نامه‌ریزی کسب‌وکار و توسعه فعالیت‌های تولیدی از جمله محورهای اصلی این دوره‌ها خواهد بود. همچنین ایجاد نظام آریزایی عملکرد برای تسهیلمگران در دستور کار قرار گرفته است، به طوری که این نظام به شناسایی نقاط قوت و ضعف شبکه‌اجرای کمک خواهد کرد و زمینه بهبود کیفیت خدمات‌رسانی را فراهم می‌سازد. در کنار این موضوع، توسعه مربیان کسب‌وکار می‌شود تا مؤدیان خرد قادر گرفته است، چراکه کمبود نیروی متخصص در ایسن حوزه یکی از چالش‌های موجود بوده و برنامه‌ریزی برای تربیت مربیان جدید در حال انجام است.

■ **نقش صندوق‌های خرد در امنیت غذایی**

صندوق‌های خرد زنان روستایی و عشایری فراتر از

یک ابزار مالی، بخشی از زنجیره تأمین تولید در کشور

را تشکیل می‌دهند. فعالیت ایسن صندوق‌ها به طور مستقیم با تولید محصولات غذایی و کشاورزی در ارتباط

است و می‌تواند بر امنیت غذایی اثرگذار باشد. طرح‌های اجرارشده در این حوزه شامل فعالیت‌هایی مانند پرورش مرغ بومی، نوغانداری، تولید محصولات باغیچه‌ای و صنایع غذایی خانگی بوده است. این فعالیت‌ها ضمن ایجاد درآمد برای خانوارهای روستایی، بخشی از نیاز بازار داخلی را نیز تأمین می‌کنند.

در چارچوب برنامه‌های توسعه‌ای، افزایش بهره‌وری این فعالیت‌ها هدف‌گذاری شده است و استفاده از دسترس‌ی به بازار از جمله اقدامات در این مسیر خواهد بود. همچنین اتصال بهتر ایسن صندوق‌ها به بازارهای محلی و منطقه‌ای می‌تواند نقش مهمی در پایداری اقتصادی آنها داشته باشد. در حال حاضر بخش قابل توجهی از تولیدات خرد با محدودیت در فروش و توزیع مواجه است که برنامه‌های جدید به دنبال رفع این چالش هستند.

اگر سازمان و متولیان بازار بتوانند اصل نقدشوندگی را در تابلوهای معاملاتی به خوبی نشان دهند، انتظار می‌رود که حداقل از نیمه دوم هفته آتی شاهد ثبات و عدالت نسبی در بازار باشیم

بازارگردان‌ها تا ۱۵ خرداد است. به عبارت دیگر، در دو هفته ابتدایی بازگشایی، بازارگردان‌ها فقط اجازه خرید دارند و نمی‌توانند در سمت عرضه ظاهر شوند. این سیاست عملاً یک طرف تالار شیشه‌ای را تا حد زیادی خالی می‌کند و فشار عرضه را بر دوش سرمایه‌گذاران حقیقی و حقوقی غیربازارگردان می‌اندازد. در کنار آن، دو دقیقه ابتدایی پیش‌گشایش، سامانه‌های معاملاتی برخط گروهی اجازه ارسال سفارش ندارند. هدف از این محدودیت، جلوگیری از انباشت ناگهانی سفارش‌ها و رفتار گروهی در لحظات ابتدایی بازگشایی عنوان شده است.

■ **بازگشایی مثبت بورس نشان‌دهنده اراده برای عبور از شرایط خاص**

در مجموع بازگشایی نمیی از نمادها و استقبال بازار، نشان‌دهنده اراده جمعی برای عبور از شرایط بحرانی است. حمایت‌های ساختاری تعریف‌شده از جمله طرح بیمه هموطن نه تنها یک مسکن موقت، بلکه پیامی جدی به سهامداران است که در بازگشت به شرایط عادی، سرمایه‌گذاران خرد تنها نیستند. کارشناسان تأکید دارند که آغاز دوباره معاملات با این حجم از نقدینگی تازه، می‌تواند پیش‌درآمدی بر بازگشت رونق به بازار سهام در روزهای آتی باشد.

محمد غفوری، کارشناس بازار سرمایه، با اشاره به راهکارهای رسیدن بازار به ثبات می‌گوید: «گر سازمان و متولیان بازار بتوانند اصل نقدشوندگی را در تابلوهای معاملاتی به خوبی نشان دهند، انتظار می‌رود که حداقل از نیمه دوم هفته آتی شاهد ثبات و عدالت نسبی در بازار باشیم.» در کنار تمامی تدابیر حمایتی و فضای مثبت ایجادشده، کارشناسان توصیه می‌کنند از هرگونه تصمیم‌گیری عجولانه بر اساس جو حاکم بر صف‌های خرید یا فروش بپرهیز کرد و سرمایه‌گذاری بر پایه تحلیل‌های دقیق بنیادی، بررسی صورت‌های مالی و گزارش‌های شفاف‌ساز شش‌رکت‌ها استوار باشد. کارشناسان با توجه به فضای فعلی بازار از ارزنده عنوان می‌کنند و پیش‌بینی می‌شود با توجه به جاماندگی این بازار، رشد بورس ادامه‌دار باشد.